

Jak komunikovat s hluchoslepou osobou

Přesná pravidla pro kontakt a komunikaci s hluchoslepou osobou nejsou daná. Záleží především na rozsahu postižení každého hluchoslepeho jedince, na jeho schopnostech, aktuálním zdravotním stavu a ochotě veřejnosti přizpůsobit se komunikačním možnostem hluchoslepeho člověka. Níže uvedená vymezení jsou tedy pouze obecná doporučení.

První kontakt s hluchoslepou osobou

- Osoby s hluchoslepotou mají různé povahové rysy, přednosti a nedostatky jako každý jiný člověk bez postižení.
- Při setkání s hluchoslepým se vyvarujte silných projevů soucitu nebo naopak poznámek, které hluchoslepeho podceňují nebo zpochybňují jeho schopnosti.
- K hluchoslepému nepřistupujte náhle a zbrkle, aby se nevylekal.
- Během pozdravu, oslovení se jemně dotkněte jeho paže nebo ho oslovte jménem, aby hluchoslepý věděl, že pozdrav patří jemu, nezapomeňte se představit.
- V komunikaci s hluchoslepou osobou buďte trpěliví a pamatujte na ztíženou možnost kompenzace jednoho smyslu druhým.
- Při konverzaci se nebojte používat slova typu vidět, dívat se, prohlédnout si, číst si. Hluchoslepe osoby je běžně používají.
- Při odchodu nezapomeňte upozornit hluchoslepeho, že místnost opouštíte.

Komunikace s hluchoslepou osobou

- Při komunikaci dbejte vždy na co nejnižší a nejméně hlučné prostředí. Vyloučí se tak rušivé vlivy a případná nedorozumění.
- Hovořte vždy čelem k hluchoslepému, není vhodné se během hovoru vzdalovat či otáčet se.
- Jestliže slyší hluchoslepe osoba pouze na jednu stranu, mluvíte z té strany, kde je sluch zachován.
- Během konverzace dbejte vždy na správné osvětlení místa, kde dochází ke kontaktu s postiženým. Stůjte výhradně čelem ke zdroji světla (okno, lampa), hluchoslepý nebude oslněn přímým světlem.
- V úvodu konverzace se s hluchoslepým dohodněte na způsobu komunikace, začněte pomalou mluvou.
- Používá-li hluchoslepe osoba ke komunikaci mluvené slovo, hovořte vždy s přirozenou intonací, neslabikujte. Vyslovujte pomalu a zřetelně, nezvyšujte hlas.

- Nelze-li se dorozumět s hluchoslepým verbálně, pokuste se najít jiný způsob komunikace (písemná forma, abeceda do dlaně apod.), který zvládáte vy i hluchoslepý.
- Mějte na paměti, že hluchoslepá osoba s vrozenou hluchotou může mít nedostatečnou slovní zásobu. Při písemné komunikaci pište jednoduché krátké věty, příp. výstižná slova v 1. pádě.
- Při konverzaci se raději vyhýbejte cizím slovům, složitým výrazům či ironii.
- Účastní-li se vaší konverzace průvodce hluchoslepého či jeho rodinný příslušník, jednejte výhradně s hluchoslepu osobou.
- Při verbální komunikaci byste neměli jíst, pít, žvýkat, podpírat si bradu či dávat ruce před ústa.
- Nerozumíte-li sdělení hluchoslepé osoby, požádejte o zpomalení nebo zopakování.
- Při konverzaci ve skupině je třeba říci hluchoslepému téma rozhovoru a průběžně ho informovat. Nebude se tak cítit stranou.
- Během komunikace je důležitá zpětná vazba. Chcete-li vědět, zda vám hluchoslepá osoba dostatečně porozuměla, neptejte se, zda vám rozumí, ale co vám rozumí.

Komunikace s hluchoslepu osobou ve zdravotnickém zařízení

- Při kontaktu s hluchoslepu osobou vždy sdělte svoje jméno, příp. použijte váš identifikační znak (prsten, náramek apod.).
- Před vyšetřením je nezbytné hluchoslepému vysvětlit, jaká vyšetření budete provádět, z jakého důvodu a kdo je u vyšetření přítomen. Nezapomeňte upozornit také na to, jaké přístroje budete používat a co bude hluchoslepý cítit.
- V případě hospitalizace je potřebné seznámit hluchoslepého s nemocničním pokojem a jeho vybavením a upozornit pacienty na pokoji s podmínkami hluchoslepého (komunikace, prostorová orientace apod.).
- Nezapomeňte seznámit hluchoslepého s užíváním tísňového volání na pokoji.
- Je důležité nemanipulovat osobními věcmi hluchoslepého bez jeho vědomí. Půjčené věci vracejte přímo hluchoslepému, uloží si je na známé místo.
- V případě jakékoliv změny na pokoji na ně hluchoslepého upozorněte.
- Nenechávejte pootevřené dveře od skříněk či do místností, nezapomínejte na odsunutě židle od stolu či jiné předměty na volném prostranství, kudy se prochází.
- Jestliže je to možné, měl by být hluchoslepý schopen si samostatně dojít na toaletu. Při doprovodu na toaletu popište hluchoslepému prostor, nezapomeňte sdělit, o jaký druh toalety se jedná, zkontroluje čistotu WC a upozorněte, kde je papír, splachovací zařízení apod.
- Může-li hluchoslepý docházet do jídelny, pomozte hluchoslepému s orientací na tácu, talíři. Rozložení pokrmu popisujte pomocí ciferníku hodin (př. maso je na talíři mezi dvanáctkou a trojkou, brambory jsou mezi trojkou a osmičkou apod.).

- Zdá-li se vám, že hluchoslepá osoba potřebuje pomoci, zeptejte se jí. Pomoc nabízejte taktním, nenuceným způsobem a pomáhejte tehdy, jestliže hluchoslepý o pomoc stojí.
- Při poskytování pomoci se zeptejte na vhodný způsob pomoci a ověřte si, zda odpovídá potřebě hluchoslepečého člověka.
- Berte ohledy na to, že hluchoslepý s vodícím psem nemá omezen vstup do zdravotnických zařízení. Vodícího psa nehladte a nekrmte bez vědomí majitele.